

KONFERENCIÁK, SZIMPOZIUMOK

Nemzetközi konferenciák és dokumentumaik

A nemzetközi konferenciák /szimpoziумok, kongresszusok stb./ dokumentumai igen gazdag információs források. A konferenciák előtt, közben és a befejezés után kiadott dokumentumok tartalmukat, méretüket és értéküket tekintve igen különbözőek. Ez az információterjesztés szempontjából komoly gondot jelent.

Az előzetesen közzétett dokumentumok megkülönböztetésére szolgál a körlevél /circular letter/, előnyomott /preprint/ és kivonat /extract/ megnevezés, míg a konferenciák közben készült dokumentumok, amelyet az elhangzott beszédek szövegét, határozati javaslatokat, vitákat rögzítenek, az angol terminológia szerint /előadások szövege/ /text of speeches/, határozat tervezet /draft resolutions/, vita /discussions/ típus k lehetnek.

Az ülések után kiadott dokumentumok a zárójelentések /final report/, határozatok /resolutions/, közlemények /proceedings/, összefoglaló jelentések /summary reports/.

Az 1970-ben megjelent Yearbook of International Congress Proceedings /2.kiad. USA/ nemcsak a találkozók egyre növekvő számát, hanem egyéb jellegzetességeket is regisztrál.

A konferenciák közleményei, jelentései általában igen nagy kétséssel jelennek meg, megjelenésük formája is igen változatos. Megjelennek folyóiratokban, esetleg utalással, hogy melyik találkozón hangzottak el először, vagy akár anélkül is; publikálják őket folyóirat külön számaként is, megkülönböztető címmel, vagy anélkül. Gyakran összegyűjtve, könyv formában jelennek meg, utalással, hogy melyik nemzetközi konferenciára készültek, vagy akár anélkül. Kereskedelmi kiadóvállalatok, vagy a szervező intézmény adja ki a jelentéseket, de igen gyakran nem teljes terjedelmükben. Az általános indexelő és referáló folyóiratok sem követnek egységes gyakorlatot a jelentések tekintetében.

Mivel a nemzetközi konferenciák részvevőinek száma nyilvánvaló okokból korlátozott, a szakemberek többsége csak a jelentésekre, közleményekre támaszkodhat. Bár vannak dokumentumok, amelyek érdemi információt nem tartalmaznak, többségük azonban pontos és hivatalos tájékoztatást ad a folyó kutatásokról, a jövőbeni kutatási tervekről, a kutatási technikákról, a nemzetközi kooperáció szervezeti formáiról stb.

Az ismertett cikk szerzői az 1962-ben és 1967-ben megrendezett konferenciákat és kiadványaikat elemzik a Yearbook of International Congress Proceedings alapján és megvizsgálják a konferenciák tekintetében mutatkozó trendeket.

Céljuk a szakmai szervezetek és kereskedelmi vállalatok szerepének meghatározása a jelentések kiadásában, illetve ilyen értelemben a vezető kiadók megjelölése:

az 1962 és 1967 között megrendezett konferenciák évenkénti megoszlásának vizsgálata;

az 1962-ben és 1967-ben megtartott konferenciák tárgykör /téma/ szerinti megoszlása; publikációk vizsgálata a terjedelem szempontjából;

a megjelenési forma és a megjelenés ideje közötti összefüggés vizsgálata;

a konferenciák földrajzi megoszlásának vizsgálata.

A "meeting" /konferencia/ megjelölés alatt a szerzők a hivatkozott évkönyv bevezetőjében adott definíciót fogadják el, vagyis a gyűlés, kongresszus, kerekasztal-megbeszélés, szeminárium, szimpozium stb. összefoglaló elnevezéseként használják. A "report" /jelentés/ használatára ugyancsak a hivatkozott évkönyv definíciója volt irányadó. Összefoglalja tehát az "abstracts", "minutes", "preprint", "proceedings", "summaries", "working papers" típusokat, mind a nyomtatott könyv formában közreadottakat, mind a sokszorosított formában megjelenteket is, illetve az elemzés mindezekre kiterjed, minimálisan 20 oldal terjedelem esetén.

A konferenciák tárgyköri megoszlását az ETO /Egyetemes Tizedes Osztályozás/ megfelelő főosztályaival fejezik ki, kivétel a tudomány és technika kategória, amelyet az ETO 5/6 főosztályba sorolják. A dokumentumok nyelvi megoszlását vizsgálva 6 kategóriát állítanak föl: angol, francia, angol/francia /kétnyelvű/, spanyol, német és egyéb. Ez utóbbi kategóriába az orosz és olasz, vagy pedig a kettőnél több nyelven kiadott dokumentumok tartoznak.

A tanulmány nem foglalkozik az ENSZ szervezetek dokumentumaival, mivel ezek saját bibliográfiai eszközökkel rendelkeznek, s a hivatkozott évkönyvben is csak kis mértékben kerülnek reprodukálásra.

1962-67 között egyre növekedett a konferenciák száma:

1962-ben 686, 1963-ban 753, 1964-ben 743, 1965-ben 762,

1966-ban 837, 1967-ben 867 nemzetközi konferenciát rendeztek.

A konferenciák havonkénti megoszlását vizsgálva /1962 és 1967 évben/ a szerzők megállapítják, hogy augusztus és október között rendezték a legtöbbet, a legkevesebbet december, január és február hónapban. Mindkét megvizsgált évben szeptember hónapban volt a legtöbb konferencia /121, ill. 161/.

Az ETO főosztályainak megfelelő tárgykör szerinti megoszlást az 1. táblázat szemlélteti, s egyúttal azt is mutatja, hogy hány százalék esik egy-egy tárgykörré a konferenciák számát tekintve.

1. táblázat

ETO főosztály	K o n f e r e n c i á k			
	száma	%-os megoszlása	száma	%-os megoszlása
	1962-ben		1967-ben	
0	20	2,92	22	2,54
1	3	0,44	11	1,26
2	11	1,60	25	2,88
3	287	41,83	349	40,25
4	3	0,44	4	0,46
5/6	341	49,72	396	45,69
7	15	2,18	48	5,54
8	-	-	2	0,23
9	6	0,87	10	1,15
Összesen	686	100,00	867	100,00

2. táblázat

A jelentések átlagos terjedelme is nőtt. Az alábbi, 2. táblázat csoportosítása szerint a legtöbb jelentés oldalszáma 101-200 közé esik:

<u>Oldal száma</u>	<u>Jelentések száma:</u>	
	<u>1962</u>	<u>1967</u>
1 - 20	97	161
21 - 50	167	186
51 -100	142	149
101 -200	197	187
201 -300	89	104
301 -500	99	102
501 -700	54	42
701 -900	25	27
901 -	27	20
számozás nélkül	<u>135</u>	<u>315</u>
Összesen:	1032	1293

3. táblázat

A 3. táblázat az előállítás módja szerint csoportosítja a dokumentumokat.

	Nyomtatott monográfia és sorozat	Gépirásos monográfia és sorozat	Összesen	%
<u>1962</u>				
a konferencia évében jelent meg	320	63	383	55,84
1 évvel a konferencia után jelent meg	209	6	215	31,34
2 évvel a konferencia után jelent meg	49	-	49	7,13
3 évvel a konferencia után jelent meg	33	6	39	5,69
Összesen:	611	75	686	100,00
%	89,07	10,93	100	

<u>1967</u>				
a konferencia évében jelent meg	457	80	537	61,93
1 évvel a konferencia után "	" 242	20	262	30,22
2 évvel a konferencia után "	" 56	1	57	6,58
3 évvel a konferencia után "	" 11	-	11	1,27
Összesen:	766	101	867	100,00
%	88,35	11,65	100	

A dokumentumok megjelenésének leggyakoribb formája a nyomtatott monografikus kiadvány, ezután a sorozatok következnek. Növekedett 1962. évhez viszonyítva a gépirásos formában megjelenő dokumentumok száma, ezt a minél gyorsabb megjelenés érdekében részesítik előnyben a konferenciák szervezői, s ez egyúttal azt is jelenti, hogy terjesztésük főként a résztvevőkre korlátozódik. Megállapítható az is, hogy a jelentések 40-50%-a csak a konferencia után 1-2 évvel jelenik meg.

A konferenciák dokumentumainak nyelvi megoszlását mutatja be a 4. táblázat.

4. táblázat

		Összesen	%
Angol	1962	499	48,36
	1967	606	46,88
Francia	1962	250	24,22
	1967	300	23,18
Angol/francia	1962	73	7,07
	1967	107	8,28
Spanyol	1962	49	4,75
	1967	99	7,66
Német	1962	26	2,52
	1967	25	1,94
Egyéb és vegyes	1962	135	13,08
	1967	156	12,06
Összesen:	1962	1032	100,00
	1967	1293	100,00

A nemzetközi konferenciák földrajzi megoszlását vizsgálva a szerzők megállapították, hogy míg 1962-ben 76 országban rendezték a konferenciákat, ez a szám 1967-ben 91-re emelkedett. Franciaország, az Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság foglalja el mindkét évben az első három helyet a megrendezett konferenciák számát tekintve. Magyarország 1962-ben 4 nemzetközi konferenciát látott vendégül, ezzel a 30. helyen állt, 1967-ben már a 16. helyre került 10 nemzetközi konferencia megrendezésével.

Következtetések

1. A nemzetközi konferenciák számának növekedése mutatja, hogy ezek igen fontos kommunikációs csatorna szerepét töltik be, következésképpen rendkívül sürgetően jelentkezik az az igény, hogy a jelentések - különösen a társadalomtudományok, valamint a tudomány és technika területén - megfelelő dokumentációs feldolgozása megoldást nyerjen.

2. Bár az információterjesztés legnépszerűbb csatornája a monografikus kiadvány, a dokumentumok 7-10%-a először sokszorosított formában lát napvilágot, ezek széles körben való terjesztése nagyobb felelősséget ró a szervezőkre.

3. A sorozatok, mint a jelentések publikálásának eszközei, növekvő népszerűsége tesznek szert.

4. Az intézmények kiadásában megjelenő dokumentumok számban fellülmulják a kereskedelmi kiadók gondozásában megjelenőket.

5. Növekszik a spanyol nyelven megjelenő dokumentumok száma, s valamelyest csökken az angol és a francia nyelvűeké.

6. Az európai országok továbbra is vezető szerepet játszanak a nemzetközi konferenciák megrendezésében.

7. A dokumentumoknak csak kb. 60%-a jelenik meg a konferencia évében.

/Annals of Library Science and Documentation,
21.k. 3.sz. 1974. p.112-120./

Fazekas Zsuzsanna

RENDEZVÉNYEK, KIÁLLÍTÁSOK

Nemzetközi műszaki-tudományos információs konferencia Tuniszban

A Tuniszi Mérnökök Nemzetközi Egyesületének felkérésére részt vettem a június 18-21. között Tuniszban megrendezett "L'information scientifique et technique dans les pays arabes" c. nemzetközi konferencián, és ott előadást tartottam "A műszaki információ helyzete Magyarországon" címmel.

A konferencián való részvétel alkalmat nyújtott néhány olyan, a helyszínen szerzett megfigyelés összegyűjtésére, amelyek szélesebb érdeklődésre is számot tarthatnak.

A konferencia - nevéből következően is - regionális jellegű volt. Ezen belül azonban a rendezőségnek sikerült a konferencia össz-arab jellegét megközelítenie. A résztvevők hivatalos listája szerint Szaudi-Arábia, Marokkó és néhány Perzsa-öböl menti sejktség kivételével - valóban össz-arab konferencia volt a tudományos és műszaki információ vonatkozásában. Nagyszámu és magasan kvalifikált palesztin képviselőt vett részt a konferencián.